

1983 **Hantverkshuset Johanna** startades den 3 juni i Kajlings forna möbelaffär av fruarna Kerstin Elg, Gunilla Norlén och Ann-Charlotte Fokine för att presentera konst och konsthantverk från trakten.

I övervåningens galleri ordna de utställningar av konstnärer från trakten ofta i samråd med något studieförbund. I ett av den gamla fabriken rum är inrett en vävstuga. I klädkammaren på hantverkshuset Johanna hittar du annorlunda, roliga kläder. Du hittar bastrikå i många olika färger och handsydd kläder från ateljé.

Ett hundratal hantverkare från Ödeshögs och närliggande områden levererar varor.

Studiegrupper besöker lokalerna och hela busslaster stannar för att köpa.

Hyreskostnaderna anser damerna var lite för höga, så det är svårt att få inkomster och utgifter att gå ihop.

Hantverkare och konstnärer får själva sätta sina priser. Damerna behåller 33 % av summan vid försäljningen.

Avsikten med verksamheten är att traktens hantverkare och konstnärer skall få en möjlighet att visa upp och sälja sina alster.

Hantverkshuset är inrymt i **Ernst Karlssons möbelsnickeri från 1903**. Där bonarverkstaden förrvar belägen är nu galleri. Den gamla snickarboden har blivit vävstuga och fanerverkstaden har gett plats för en utställningslokal. Golvet är helt knöligt av gammalt lim, som inte går att avlägsna. På väggarna kan man fortfarande se möbeltillverkarnas anteckningar och teckningar.

Den gamla möbelfabriken byggdes till i olika omgångar och bytte namn till Ödeshögs möbelfabrik och hade som mest ca 20 anställda. Från början gjordes möbler på beställning.

Senare blev bröderna Gunnar, Sven och Nils, Ernst söner, inblandade i produktionen. De började så småningom tillverka egna möbelmodeller i serier, skrivbord, bokhyllor osv.

Redan år 1946 öppnade bröderna en möbelaffär i de gamla hållstallarna, som låg intill fabriken. År 1956 dog Ernst Karlsson och familjen tog över fabriken. År 1974 tyckte bröderna

att verksamheten med möbelaffären räckte, varför de avvecklade fabriken. År 1982 lades Kajlings Möbler ner helt och hållet. Bröderna ansåg att de gjort sitt. Husen såldes till kommunen.

Nu får lokalerna i den gamla fabriken leva vidare medan hållstallarna kommer att rivas.

Konstnären Calle Örnemark, Riddersbergs gård, Jönköping, tillverkade en fyra meter hög staty av grova stockar benämnd handelsman Johanna, en ståtlig kvinna med ett bestämt uttryck i ansiktet, vilken disponerades av hantverkshusets damer och invigdes valborgsmässoafton 1984 av kommunalrådet Carl-Göran Larsson. Statyn var placerad utanför entrén till hantverkshuset. Den viljestarke Johanna har ett

• Framför den nyinvigda Hantverksgården i Ödeshög står en träskulptur av Handelsman Johanna, känd profil i 1800-talets Ödeshög. Hon drev en omfattande affärsrörelse och ägde under en tid inte mindre än nio gårdar. Inne i Hantverksgården kan tarister och andra intresserade beskåda bl a konsthantverk och ulltillverk-

006
007

bestämt uttryck i ansiktet och knut i nacken. Hon står omgiven av sina tygrullar och kartonger med diverse innehåll - kring mitten av 1800-talet var hon ju den mest framgångsrika affärsidkaren i trakten. Johanna Pettersson tog i. Handelsman Johanna avled 1899.

Calle Öhrnemark var den rätte att avbilda Johanna. Hans val av material och hans sätt att förmedla är perfekt för den manhaftiga Johanna. Johanna står som symbol för Ödeshög och för vad som går att göra om vi "tar i" lite extra, för var så säker. (Bibl. Accnr. 337)

När hantverkshuset fick ekonomiska problem och lades ner flyttades statyn 1989 till Hästholmen utan kommunens hörande. Efter en bitter strid om ägarförhållandena brändes statyn på order av kommunstyrelsen 1991 efter konstnärens hörande.

Ett **Johannastipendium** utdelades av hantverkshusets styrelse till förtjänt kvinna i kommunen:

- 1984 Fru Karin Hultberg, kyrklig ungdomsledare mm
- 1985 Bibliotekarie Gun Larsson
- 1986 Scoutledare Eva Karlsson/Nöjd
- 1987 Sjuksköterskan Elisabeth Johansson
- 1988 Lågstadie lärare Gunhild Larsson, ordf. Rädda Barnen
- 1989 Fru May Arvidsson, eldsjäl i musikkaféet.

Uppehåll. Utdelas i fortsättningen av Stiftelse Ingeborg och Folke Löf

- 2003 Sigbritt Persson, museum i Svämb Västergård. Ordnar konserter mm
- 2004 Märta Tollander
- 2005 Raili Mahanen
- 2006 Solveig Redin
- 2007 Ingrid Staaß
- 2008 Irma Karlsson, ansvarig för Alvastra Krönikspel i 22 år mm
- 2009 Ulla Karin Hellsten, Ullspinneriet, Storeryd
- 2010 Ann Gistet, ungdomsledare, bibliotekarie, Lysingskolan
- 2011 Anna-Kari "Docka" Johansson, Röks lanthandel.
- 2012 Birgitta Hertzman

Kvarteret Johanna är även det uppkallat efter Johanna Pettersson död 19 maj 1899.

En **Johannavisa** är skriven av Linköpingsartisten Leif Werner, "Handelsman Johanna uti Ödeshög".

Johannavisan - Handelsman Johanna uti Ödeshög av Leif Werner.

Handelsman Johanna
uti Ödeshög
sålde mjöl och kryddor
i sin handelsbod,
Handelsman Johanna